

Ministerstvo dopravy

Aktuální stav trhu železniční osobní dopravy a výhled do budoucího období

Liberalizace osobní železniční dopravy

11. prosince 2018

Čtvrtý železniční balíček

soubor právních předpisů Evropské unie, vedoucí k otevření trhu osobní železniční dopravy v EU, účinný od 15. června 2016.

Upravuje **přístup na infrastrukturu** a **přístup k veřejným službám** na železnici.

Liberalizace v přístupu na infrastrukturu

- v ČR je **přístup plně otevřen**, dopravci mohou poskytovat své služby volně, bez sjednání smluv o veřejných službách; přístup na trh je nárokový a je garantován zákonem, nově i pro dopravce z ostatních zemí EU; omezující podmínkou je od jízdního řádu 2018/2019 **posouzení dopadu** na dopravu v závazku veřejné služby.
- s účinností od 1. dubna 2017 vznikl **Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře** (ÚPDI), který rozhoduje o přístupu na drážní infrastrukturu v případě omezené kapacity této infrastruktury a provádí testy ekonomické vyváženosti.

Volný přístup na infrastrukturu

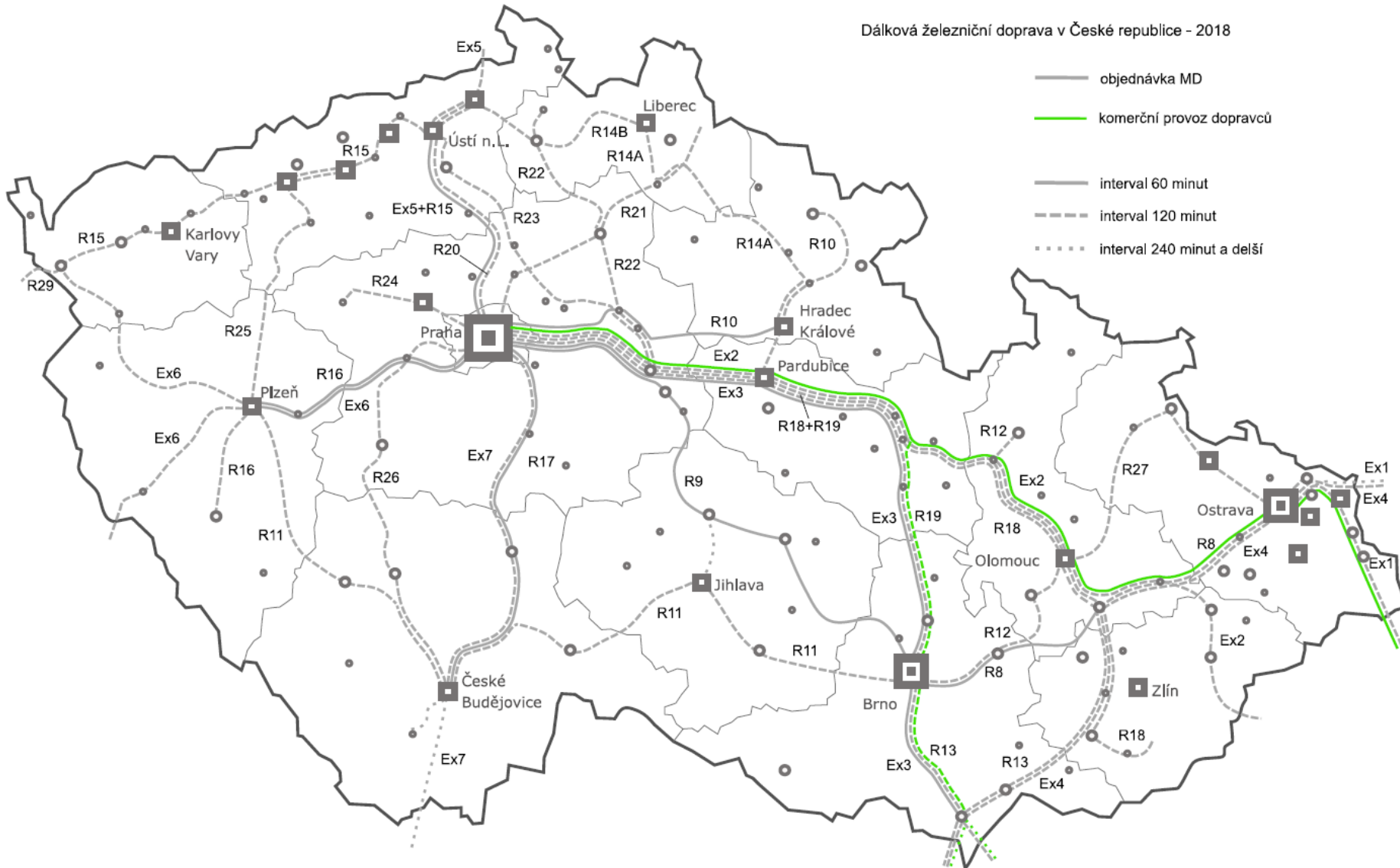
V rámci volného **přístupu na infrastrukturu** mohou provozovat dopravci služby bez smlouvy o veřejných službách.

Konkrétně v České republice:

- **relace Praha – Ostrava** s pokračováním do Slovenska/Polska (vlaky společností České dráhy, a.s., RegioJet a.s. a Leo Express, a.s.)
- **relace Praha – Brno** s pokračováním do Rakouska/Slovenska (vlaky společnosti RegioJet, a.s.)
- **noční vlaky** (například „Chopin“ Wien – Warszawa, „Slovakia“ Praha - Humenné)

Volný přístup na infrastrukturu

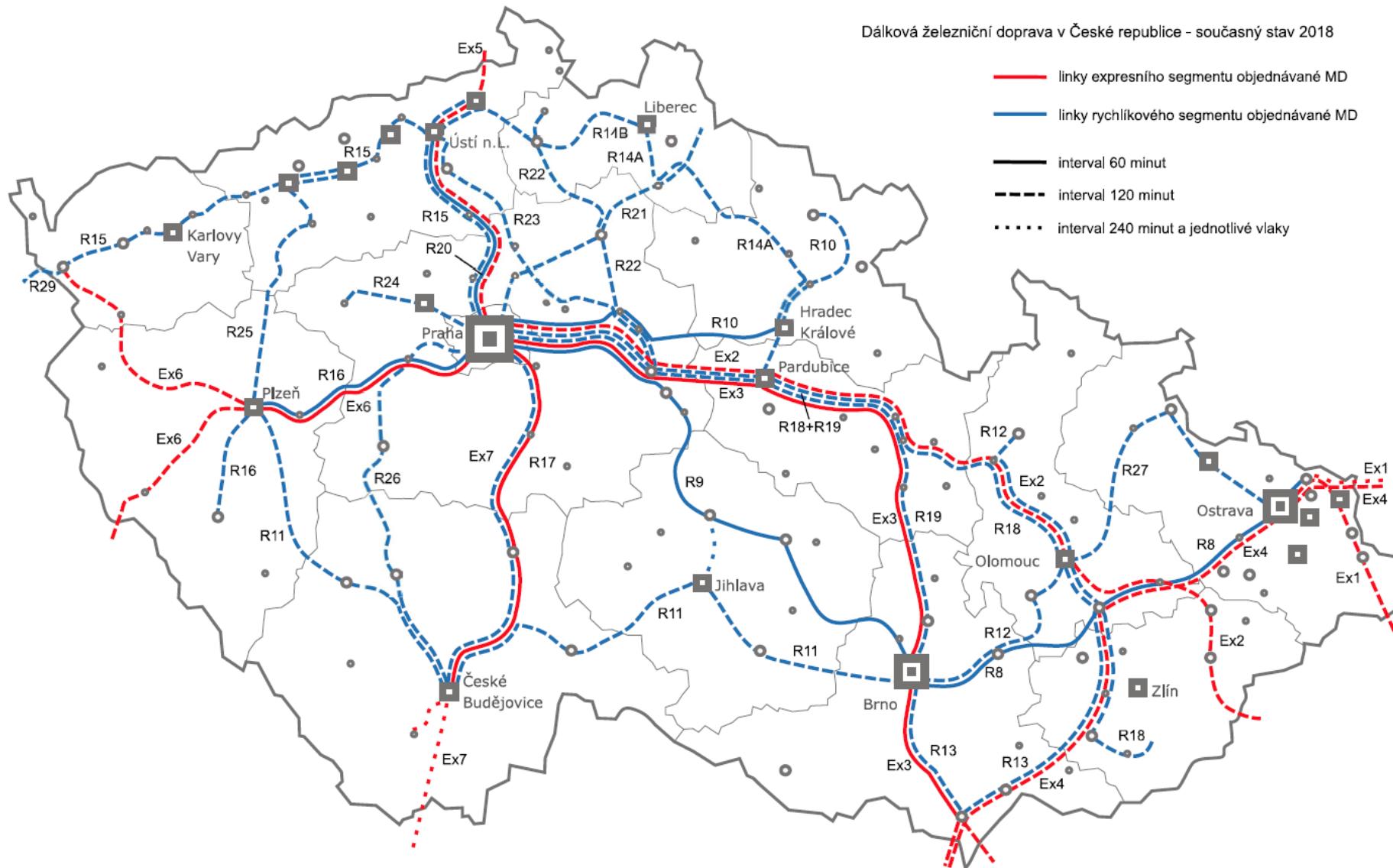

Požadavky na veřejné služby v objednávce státu

Na rozdíl od dopravních služeb v rámci **Open Access** jsou v rámci **veřejných služeb** vyžadovány v rámci smluv o veřejných službách striktní kvalitativní požadavky, které zahrnují mimo jiné především:

- stanovení **počtu vlaků a jejich polohy v uzlech** (marketingový jízdní řád),
- **otevřený systém provozu** (není povinná rezervace) – vymezení velikosti tzv. **Kmenových souprav, Pravidelných posil a Sezónních posil,**
- **požadavky na kvalitu vozidel** (např. klimatizace, Wi-Fi, přeprava PRM),
- požadavky na **odbavení ve stanici** (doplňkově i ve vlaku),
- stanovení požadavků na **přesnost, řazení vozidel, zajištění přípojů**, a to i při mimořádnostech, v případě nedodržení smluvní pokuty
- **tarifní požadavky** (IDS, Systém jednotného tarifu) *...a mnoho dalšího*

Struktura objednávky dálkové dopravy

Nákladovost jednotlivých linek v roce 2017

Současná smlouva končící v roce 2019 je uzavřena na **většinu linek dálkové dopravy** (kromě tří linek R13, R14 a R25, které jsou provozovány na základě samostatných smluv). Dopravce předkládá každoročně výkaz ztráty podle jednotlivých linek, **nákladovost linek činí 51,3 až 202,0 Kč na jeden vlakový kilometr.**

Přístup k veřejným službám

Pravidla **přístupu k veřejným službám** stanoví novela Nařízení (ES) č. 1370/2007, která je součástí čtvrtého železničního balíčku. Použitelnost přímého zadání na železnici **do 25. prosince 2023**.

MD mělo záměr zadat **přímo ČD drtivou většinu výkonů** do doby konání nabídkových řízení plánovaných v letech 2020-2034.

Notifikace v **Úředním věstníku EU** dne 26. dubna 2017.

Tržní konzultace

V případě přímo uzavřených smluv MD zaznamenalo zájem **alternativních dopravců**, předkládajících nabídky na velkou část linek objednávaných MD.

Ačkoliv je přímé zadání formálně možné, Ministerstvo dopravy **nemůže bez dalšího pominout požadavky plynoucí z jiných právních předpisů** (zejména z rozpočtových pravidel, spojených s předpokladem hospodárného vynakládání veřejných prostředků).

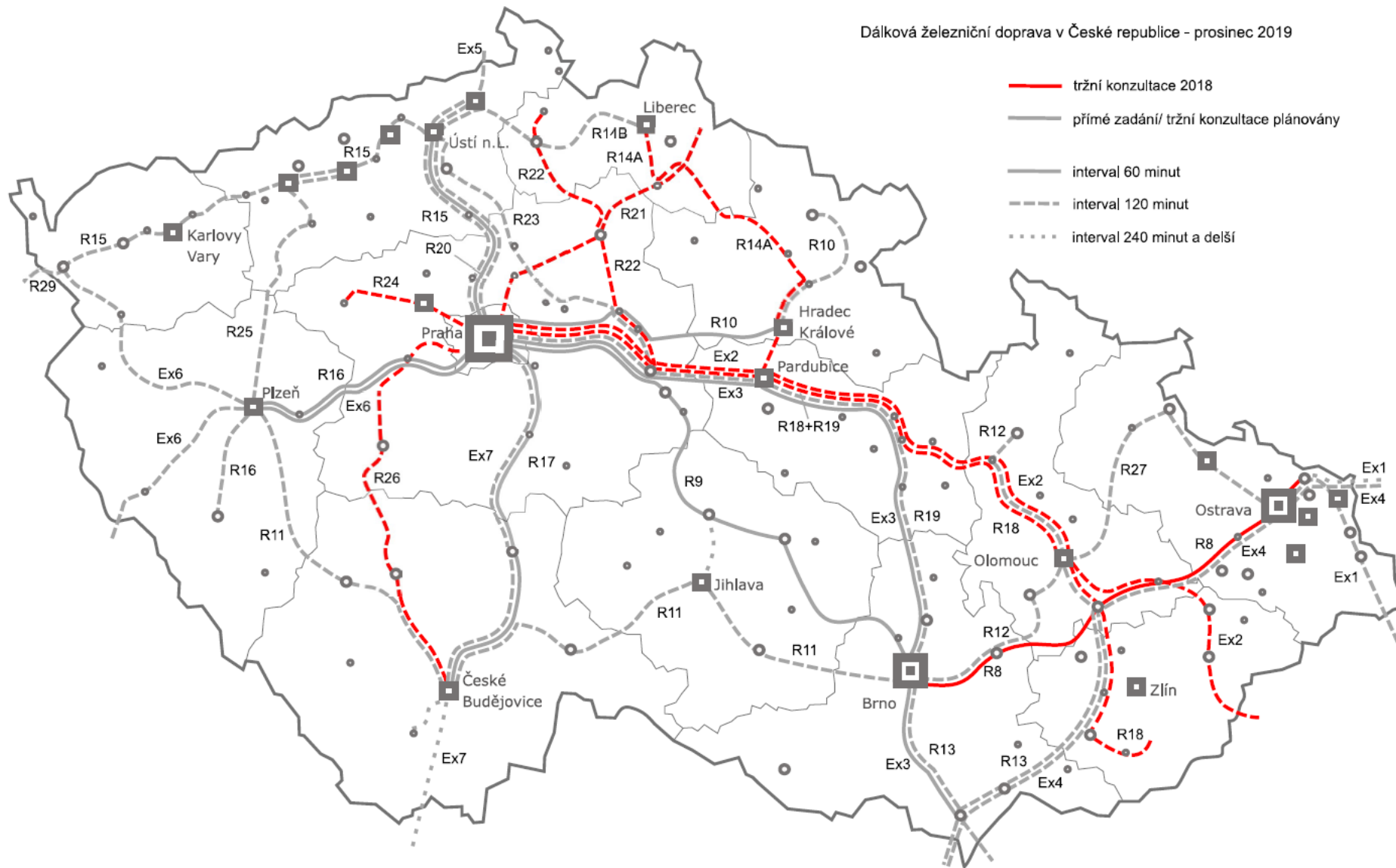
MD provedlo neformální tržní konzultace na celkem **čtyřech provozních souborech, uvedených na následující mapce:**

R14A, Ex2+R18, R8 a R21+R22+R24+R26.

Tržní konzultace

Dálková železniční doprava v České republice - prosinec 2019

Výsledek tržních konzultací

Po předložení nabídek na základě shodného návrhu smlouvy o veřejných službách došlo k následujícímu výběru provozovatelů na linkách, které byly předmětem neformálních tržních konzultací:

R14A Pardubice – Liberec:

Dopravce **České dráhy, a.s.**

Ex2+R18 Praha – Horní Lideč SH a Praha – Luhačovice:

Dopravce **České dráhy, a.s.**

R8 Brno – Ostrava – Bohumín:

Dopravce **RegioJet, a.s.**

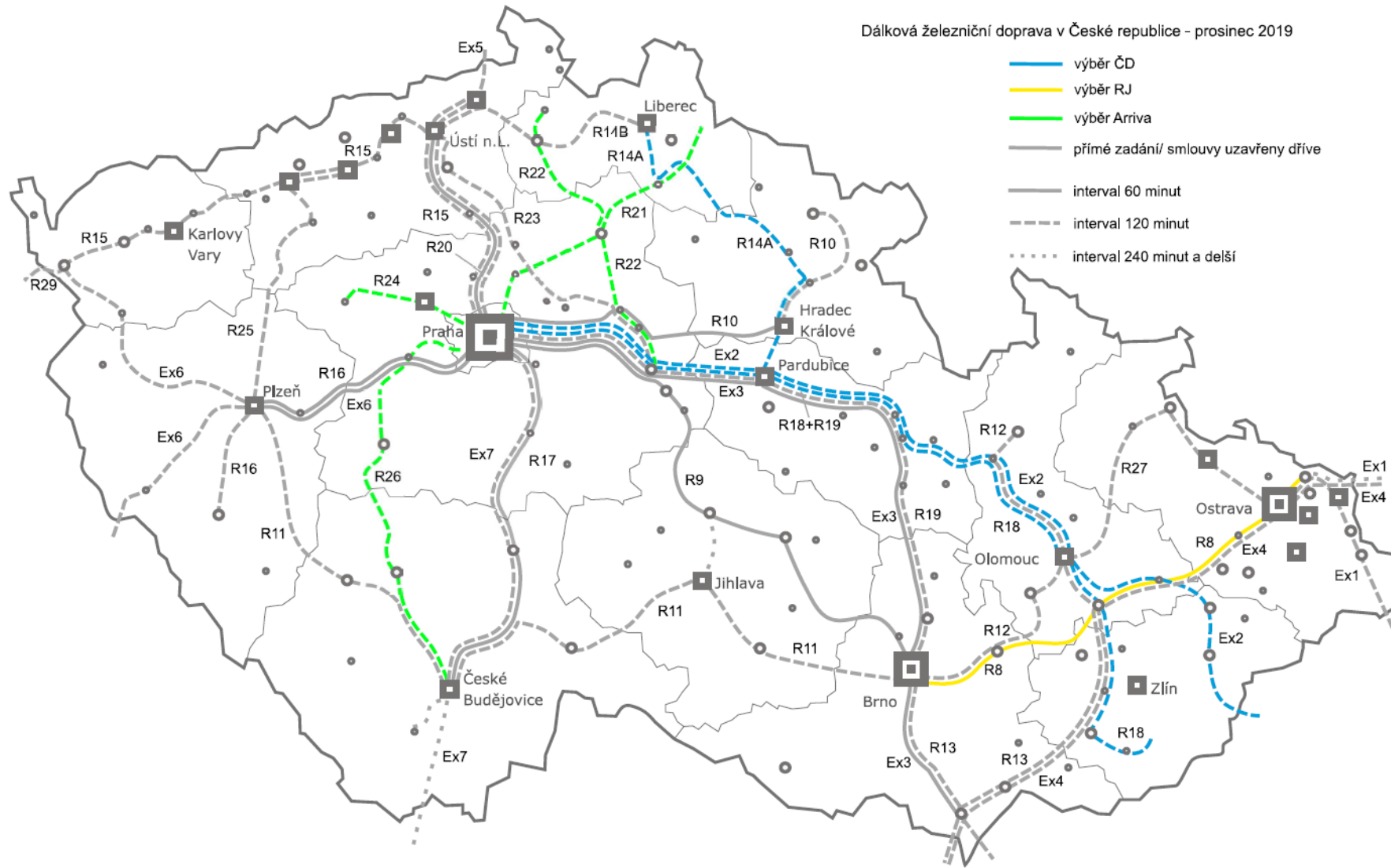
(nejnižší nabídková cena společnost LEOExpress Tenders, a.s., tento dopravce však nesplnil podmínky)

Soubor 4 dieselových linek v oblasti Čech

Dopravce **ARRIVA vlaky s.r.o.**

(Praha – Tanvald, Kolín – Nový Bor, Praha – Rakovník a Praha – Písek – České Budějovice)

Výsledek tržních konzultací

Výsledek tržních konzultací

Rozsah dopravních výkonů po roce 2019

	Rozsah výkonů	Podíl na objednavce státu
České dráhy, a.s.	31 001,8 tis. vlkm	87,9 %
GW Train Regio a.s.	464,8 tis. vlkm	1,3 %
RegioJet, a.s.	1 760,3 tis. vlkm	5,0 %
ARRIVA vlaky, s.r.o.	2 024,5 tis. vlkm	5,7 %
Celkem	35 251,4 tis. vlkm	100 %

Zdroj: Výkazy podle linek za rok 2017

Děkuji za pozornost

Ladislav Němec
náměstek ministra dopravy
sekce dopravní
ladislav.nemec@mdcr.cz